

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/424
KARAR NO : 2021/429
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Davacının satın aldığı araca ceza soru turması kapsamında change (çalınmış, seri numarası değiştirilmiş) olduğu gerekçesiyle el konulması olayında, araçların tesciline ilişkin hükümlere aykırı davranan idarenin kusur ve sorumluluğu bulunduğuna iddiası ve uyarılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hakkında.

K A R A R

Davacı : S.A.
Vekili : Av. S.T.
Davalı : İçişleri Bakanlığı
Vekili : Av. B.A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 59 A..... plakalı aracı 03/01/2019 tarihinde Lüleburgaz
2. Noterlikinin 00092 sayılı sözleşmesiyle 18.000 TL bedel ödeyerek satın aldığı aracı, aracın yeni plakasının 39 A..... olduğu, 15/03/2019 tarihinde Hayrabolu Cumhuriyet Başsavcılığının 2018/1162 sayılı soruşturmaya istinaden Tekirdağ Emniyet Müdürlüğü tarafından araca el konulduğu, kriminal inceleme neticesinde aracın seri numarasının değiştirilmiş olduğu tespit edildiğini, aracın seri numarasının değiştirilmiş olduğu bilebilecek ve anlayabilecek uzmanlara sahip olmadığını, aracın devlet güvencesi altında satın alındığını, araca el konulması nedeniyle idarenin hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla araç bedeli olan 18.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi olmak üzere toplam 28.000 TL tazminatın araca el konulma tarihi olan 15/03/2019 tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARARI

A. İdari Yargıda

2. Edirne İdare Mahkemesinin, E.2019/989, K.2019/1453 sayılı dosyasında, "davanın 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine" dair 18/11/2019 tarihinde verilen ve istinaf edilmeksizin 30/12/2019 tarihinde kesinleşen kararın gerekçe kısmı şöyledir:

"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Emniyet Genel Müdürlüğü için, merkez, bölge, il ve ilçe trafik kurulları, görev ve yetkileri" başlıklı 5. maddesinin "Kurulu" başlıklı (a) alt bendinde; "Bu Kanunla, Emniyet Genel Müdürlüğüne verilen görevler, Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Trafik Hizmetleri Başkanlığı yürütülür. Trafik Hizmetleri Başkanlığı, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı tarafından yürütülür. Emniyet Genel Müdürlüğü için merkez bölge, il ve ilçe trafik zabıta kurulları Trafik Hizmetleri Başkanlığına bağlı olarak çalışır.

Araçlara ve sürücülere ait işlemleri yapmak, plaka ve belgelerini vermek ve bu amaca yönelik hizmetleri yürütmek üzere her ilde ve gerekli görülen ilçelerde tescil büro veya büroları kurulur.

Tescil ube veya bürolarında emniyet hizmetleri sınıfı personelinden ayrı olarak te kilat ve kadrolarında gösterilen sayıda genel idare ve teknik hizmetler sınıfında personel ile sözleşmeli personel çalı tırılabilir." denilmek sureti ile araçlara ve sürücülere ili kin i lemleri yapmak, plaka ve belgelerini vermek ve bu amaca yönelik hizmetleri yürütmek üzere her ilde ve gerekli görülen ilçelerde tescil ube veya büroları kurulaca ı belirtilmi ;

Aynı maddenin "görev ve yetkiler" alt ba lıklı b bendinin 7. fıkrasında "Araçların tescil i lemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek", 8. fıkrasında "Ülke çapında ta tların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ili kin teknik ve hukukî de i iklikleri i lemek, i ettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve de erlendirmek" görevleri olu turulacak bu ube ve bürolara bırakılmı tır.

2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde; "...bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür", Geçici 21. maddesinde de ; "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz" denilmek sureti ile 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan zararların tazmini istemi ile açılacak sorumluluk davalarında adli yargı yerlerinin görevli olaca ı ayrıca ve açıkça belirtilmi tir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının satın aldı ı Renault marka 2001 model VF1453K0523162773 ase ve K7MA702R029898 motor seri nolu aracın Lüleburgaz 2.Noterli ince 03/01/2019 tarihinde davacı adına devir ve tescil i lemi yapılarak 59 AAF 836 plaka sayısından 39 AAL 007 plaka sayısına nakil edildi i, escil i lemi yapıldı ı, 15/03/2019 tarihinde Hayrabolu Cumhuriyet Ba savcılı unın 2018/1162 sayılı soru turmasına istinaden Tekirda Emniyet Müdürlü ü tarafından araca el konuldu u, kriminal inceleme neticesinde aracın ase numarasının de i tirilmi oldu unun tespit edildi i, 13/05/2019 tarihinde aracın hurdaya ayrıldı ı, davacının 30/04/2019 tarihli ihtarname ile çı leri Bakanlı na zararının ödenmesi için ba vurdu u, ba vurusuna cevap verilmeyerek zımnen reddedilmesi üzerine fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla araç bedeli olan 18.000-TL maddi ve 10.000-TL manevi olmak üzere toplam 28.000-TL tazminatın araca el konulma tarihi olan 15/03/2019 tarihinden itibaren i letilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Uyu mazlık konusu olayda her ne kadar davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dı ı ki ilerinin hileli i lemleri ile idare yanıtılarak, trafi e tescilleri için gerekli i lemlerin hukuka aykırı ekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalı anlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü i lemesi kapsamında de erlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan do an sorumlulu un 2918 sayılı Yasanın ve bu Yasanın uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeli 'nin araçların tesciline ili kin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandı ı, 2918 sayılı Yasanın 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenece inin açıkça belirtildi i; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ili kin sorumluluk hükümlerini düzenleyen di er kanunlara nazaran özel nitelikte oldu u ve bu nedenle idare görevlilerinin eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyu mazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerekti i tabiidir.

Bu durumda; 2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesinin 2918 sayılı Yasanın uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla 2918 sayılı Yasanın uygulanmasından do an sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır."

3. Davacı vekili benzer istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. Lüleburgaz 2. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2019/684, K.2020/135 sayılı dosyada, a a ıdaki gerekçeyle, 20/02/2020 tarihinde davanın usulden reddine karar vermi tir:

"...Davalı kamu tüzel ki ili i olup; kural olarak, i lem ve eylemleri idari nitelik ta ır. Somut olayda, bu davalının yasa ile kendilerine verilmi bulunan görevleri gere i gibi yerine getirmedikleri ileri sürülmü tür. Görevin hiç veya gere i gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteli indedir. dare'nin hizmet kusurundan do an zararlardan dolayı, dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gere ince dare'ye kar ı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Nitekim Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin 2012/12485 Esas ve 2012/18653 Karar sayılı ilamında da aynı hususa i aret edilmi tir.

Trafik tescil ve büro amirli i tarafından araç tesciline ili kin olarak yapılan i lemelerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gere i gibi yapıp yapılmadı ı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı .Y.U.K 2/1- b maddesinde sayılan dava çe itlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyu mazlı ın çözümünde idari yargı görevli oldu undan..."

5. Karar aleyhine istinaf yoluna ba vurulmu tur.

6. stanbul Bölge Adliye Mahkemesinin 18. Hukuk Dairesi, E.2021/383, K.2021/621 sayılı dosyasında, vekalet ücreti yönünden *"Davalının, istinaf ba vurusunun kabulüne, HMK'nın 353/(l)-b-2 maddesi uyarınca Lüleburgaz 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/02/2020 tarih, 2019/684 Esas, 2020/315 Karar sayılı kararının kaldırılmasına; yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle HMK madde 114/1-b ve 115/2 gere i davanın usulden Reddine, ...Davalı kendini vekil ile temsil ettirdi inden karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T uyarınca 4.080 TL vekalet ücreti takdirine"* 25/03/2021 tarihinde kesin olarak karar vermi tir.

7. Olu an görev uyu mazlı ının çözümü için dava dosyaları davacı vekilinin talebi üzerine Lüleburgaz 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 08/06/2021 tarihli, E.2019/684 sayılı üst yazısıyla Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun " *çi leri Bakanlı ının görev ve yetkileri*" ba lıklı 5.maddesinde u hükümler bulunmaktadır:

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan di er ki iler in kurallara uyup uymadı ını, trafik düzenlemelerinin ve çe itli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadı ını denetlemek.

...

f) Araçların tescil i lemelerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

...

h) Ülke çapında ta itların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ili kin teknik ve hukuki de i iklikleri i lemek, i lettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve de erlendirmek.

...

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek de i iklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki de i iklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı erhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine i lenmesi ve kaldırılması i lemleri, bu de i iklik veya erhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya

kurulu ları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil i lemlerine esas te kil edecek bilgiler, ç i leri Bakanlı ı tarafından ilgili kamu kurum veya kurulu larından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak payla ılabilir. Bu fıkraya ili kin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait di er esaslar ile trafik kurulu larının, çalı ma ekil ve artları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalı ma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar ç i leri Bakanlı nca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

9. Aynı Kanun'un "Araçların satı , devir ve tescili ile bu i lemlerle ilgili yetki ve sorumluluk" ba lıklı 20. maddesinin ilgili hükümleri ise öyledir:

"Tescil süreleri, satı ve devirler, noterlerin sorumlulu u ile ilgili esaslar unlardır:

a) Araç sahipleri,

1- Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kurulu una veya Emniyet Genel Müdürlü ünün belirleyece i kamu kurum veya kurulu ları ile gerçek veya özel hukuk tüzel ki ilerine ba vurmak,

2- Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sa lamak,

Zorundadırlar.

...

c) Tescil belgesi, aracın ba kasına satı veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin de i mesine kadar geçerli sayılır.

d) Tescil edilmi araçların her çe it satı ve devirleri, satı ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu ta itlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadı unun tespit edilmesi ve ta it üzerinde satı ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmi tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çe it satı ve devirler geçersizdir.

Satı ve devir i lemi, siciline i lenmek üzere üç i günü içerisinde ilgili trafik tescil kurulu u ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil i lemi gerçekleştirilmi sayılır. Satı ve devir tarihi itibarıyla, 197 sayılı Motorlu Ta itlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti ba lar.

Yapılan satı ve devir i lemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ili kin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ili kin usul ve esasları belirlemeye Gelir daresi Ba kanlı ı ve Emniyet Genel Müdürlü ü yetkili olup, bu kurumlar satı , devir ve tescile ili kin i lemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akı nı sa larlar....

Satı ve devir i lemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kurulu u veya Emniyet Genel Müdürlü ünün uygun gördü ü kamu kurum veya kurulu ları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılı ıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

...

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile di er yetkili kamu kurum ve kurulu ları tarafından satı ı yapılan araçların satı tutana nın bir örne i aracın kayıtlı oldu u trafik tescil kurulu larına üç i günü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sa layarak ilgili trafik tescil kurulu undan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi

almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde ba vurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlü ü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ili kin usul ve esasları belirlemeye ç i leri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.”

10. Aynı Kanun'un "Belge ve plaka vermeye yetkili kurulu lar" ba lıklı 22. maddesinde, "Yönetmelikte gösterilen esaslara göre birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ili kin tescile yönelik i lemlerin Emniyet Genel Müdürlü ü veya ba lı trafik tescil kurulu larınca yapılaca ı, Emniyet Genel Müdürlü ünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas te kil edecek i lemleri elektronik ortamda bilgi payla ımı yoluyla yapaca ı" düzenlenmi tir.

11. Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır" denilmi tir.

B. Yargı Kararları

12. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararında u gerekçe ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı ın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılınd ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmad ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir...”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

14. Raportör-Hâkim Engin SELMO LU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇFTÇ 'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü lüldü ünüldü:

15. Dava, davacının satın aldı ı araca ceza soru turması kapsamında change (çalınmı , asi numarası de i tirilmi) oldu u gerekçesiyle el konulması olayında, araçların tesciline ili kin hükümlere aykırı davranan idarenin kusur ve sorumlulu u bulundu u iddiası ve u ranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmış tır.

16. Dosyanın incelenmesinden; davacının satın aldı ı otomobilin Lüleburgaz 2.Noterli ince 03/01/2019 tarihinde davacı adına devir ve tescil i lemi yapılarak 59 AAF 836 plaka sayısından 39 AAL 007 plaka sayısına nakil edildi i, Hayrabolu Cumhuriyet Ba savcılı ınca yürütölen soru turmaya istinaden Tekirda Emniyet Müdürlü ü tarafından 15/03/2019 tarihinde araca el konuldu u, kriminal inceleme neticesinde aracın ase numarasının de i tirilmi oldu unun tespit edildi i, 13/05/2019 tarihinde aracın hurdaya ayrıldı ı, davacının 30/04/2019 tarihli ihtarname ile ç i leri Bakanlı ına zararının ödenmesi için ba vurdu u, ba vurusunun cevap verilmeyerek zımnen reddedilmesi üzerine, fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla araç bedeli olan 18.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi olmak üzere toplam 28.000 TL tazminatın araca el konulma tarihi olan 15/03/2019 tarihinden itibaren i letilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle görev uyu mazlı ına konu davaların açıldı ı anla ılmaktadır.

17. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile Anayasa Mahkemesi kararı gözetildi inde, 2918 sayılı Kanun'un 110.maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadı ı ve Kanun'un, trafik ile ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlölükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından do an sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

18. Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren i lem ya da eylemlerin, dava dı ı ki ilerinin hileli i lemleri yanında, aracın devir, satı ve tescil i lemlerinin hukuka aykırı ekilde gerçekte tirilmesi sebebiyle, idare çalı anlarının kusurundan

kaynaklanan ve idari hizmetin kötü i lemesi kapsamında de erlendirilebilecek nitelikte eylemlerinin oldu u iddia edilmekte ise de; davaya konu zarardan do an sorumlulu un 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeli i'nin araçların devir, satı ve tesciline ili kin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandı ı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayırımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümlenece inin açıkça belirtildi i; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ili kin sorumluluk hükümlerini düzenleyen di er kanunlara nazaran özel nitelikte oldu u ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyu mazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerekti i kanaatine ula ılmı tır.

19. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 25/03/2021 tarihli ve E.2021/383, K.2021/621 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. stanbul Bölge Adliye Mahkemesi 18. Hukuk Dairesinin 25/03/2021 tarihli ve E.2021/383, K.2021/621 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR OYU

Uyu mazlık Mahkemesinin 15/02/2016 tarihli, E.2015/926, K.2016/50 sayılı kararındaki karar 1 oy gerekçesinde belirtildiği gibi; "Uyu mazlık, davacıya ait araca, emniyet yetkililerince el konulması üzerine uyarıldı ve ileri sürülen maddi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini isteminden doğmuştur.

Adli ve idari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyu mazlığı üzerine sayın çoğunluk görüşü doğrultusunda "Uyu mazlığın çözümünün 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gereğince adli yargının görev alanında bulunduğu" gerekçesiyle adli yargının görevli olduğuuna karar verilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesine 6099 sayılı Kanun'la eklenen 1. fıkra ile "leteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kurumları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Eldeki uyu mazlık ise anılan Kanun hükmü kapsamında kalmamaktadır. Zira, 2918 sayılı Kanun'un 85. maddesinde açıkça belirtildiği üzere Kanun motorlu araçların letilmesinden doğan zararlar nedeniyle araç leteninin hukuki sorumluluğunu düzenlemektedir. Oysa ki somut uyu mazlıkta davacı, resmi senetle satın aldığı araca asi numarasının değiştirildiği gerekçesiyle emniyet yetkililerince el konulması sebebiyle uyarıldı ve zararında davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürmektedir.

Anayasanın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

Dare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare Hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Idarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluunda, düzenlenmiş veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya bolumluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlenmesi, geç işlenmesi veya hiç işlenmemesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

Davalı kamu tüzel kişiliği olup; kural olarak, işlem ve eylemleri idari nitelik taşır. Somut olayda, bu davalının kanun ile kendilerine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine getirmediği ileri sürülmüştür. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. Idarenin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı, idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

Trafik tescil ve büro amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı .Y.U.K 2/1- b maddesinde sayılan dava çeşitlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyu mazlığın çözümünde idari yargı görevlidir.

Bu gerekçelerle uyu mazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz. 05/07/2021

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN